

Ön Lisans Fizyoterapi Programı Öğrencilerinin Fizyoterapi Uygulamaları Hakkındaki Bilgi Düzeyinin Belirlenmesi

Determination of Associate Degree Physiotherapy Program Students' Knowledge Level About Physiotherapy Practices

Ayşe Nur OYMAK SOYSAL, Şule ŞİMŞEK, Müge İÇELLİ GÜNEŞ

ÖZ

Bu çalışmanın amacı Pamukkale Üniversitesi Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü Ön Lisans Fizyoterapi Programlarına yerleşen öğrencilerin fizyoterapi uygulamaları konusunda bilgi düzeylerinin belirlenmesidir.

Çalışmaya Pamukkale Üniversitesi Sarayköy Meslek Yüksekokulu ve Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü fizyoterapi programına yeni kayıt yapmış ve 18-25 yaş aralığında olan 101 öğrenci katıldı. Katılımcıların demografik verileri (yaş, cinsiyet, eğitim durumu) ve fizyoterapi uygulamaları hakkındaki bilgi düzeyi araştırmacılar tarafından hazırlanan bir form kullanılarak kaydedildi.

Çalışmanın bulgularına göre öğrencilerin %71.3'ü fizyoterapi uygulamalarının kimin tarafından yapıldığını bilmektedir. Ancak öğrencilerin büyük çoğunluğunun fizyoterapinin kullanım amaçları, fizyoterapi ünitelerinin içeriği ve fizyoterapi hizmetinin alınabileceği yerler hakkındaki bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Öğrencilerin %51.49'unun bilgi kaynağı olarak interneti tercih ettiği tespit edilmiştir.

Çalışmamız Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü Ön Lisans Fizyoterapi Programı öğrencilerinin mesleki uygulama alanları, kapsamı ve etkilerini, fizyoterapi hizmeti alınabilecek yerler ve fizyoterapinin içeriği konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip olmadıklarını göstermiştir. Öğrencilerin edindikleri bilgilere daha çok internetten ulaştıkları görülmüş bu sebeple; internet üzerinden yapılan meslek tanıtımlarının önemi vurgulanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Bilgi düzeyi, Fizyoterapi, Öğrenci

Oymak Soysal AN., Şimşek Ş., & İçelli Güneş M., (2024). Ön lisans fizyoterapi programı öğrencilerinin fizyoterapi uygulamaları hakkındaki bilgi düzeyinin belirlenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 14(1), 101-107. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.1369108>

Ayşe Nur OYMAK SOYSAL (✉)

ORCID ID: 0000-0001-5383-7937

Sarayköy Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Denizli, Türkiye
Sarayköy Vocational School, Department of Therapy and Rehabilitation, Denizli, Türkiye
asoysal@pau.edu.tr, aysenuroymak@gmail.com

Şule ŞİMŞEK

ORCID ID: 0000-0001-8065-6461

Sarayköy Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Denizli, Türkiye
Sarayköy Vocational School, Department of Therapy and Rehabilitation, Denizli, Türkiye

Müge İÇELLİ GÜNEŞ

ORCID ID: 0000-0001-7122-5344

Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Denizli, Türkiye
Denizli Vocational School of Health Services, Department of Therapy and Rehabilitation, Denizli, Türkiye

Geliş Tarihi/Received : 30.09.2023

Kabul Tarihi/Accepted : 23.02.2024

Bu eser "Creative Commons Atıf-GayriTicari-4.0 Uluslararası Lisansı" ile lisanslanmıştır.

ABSTRACT

The aim of this study is determining the knowledge level of associate degree Physiotherapy Program students about physiotherapy practices.

101 students aged between 18-25 who were newly enrolled in the physiotherapy department of Pamukkale University Sarayköy Vocational School and Denizli Health Services Vocational School Therapy and Rehabilitation Department participated in the study. The participants' demographic data (age, gender, educational status) and their knowledge levels about physiotherapy practices were recorded on a form created by the researchers.

According to the results, 71.3% of the students know who performs physiotherapy applications. However, it was observed that the majority of the students had insufficient knowledge about the purposes of physiotherapy, the contents of physiotherapy units and the places where physiotherapy services can be received. It was determined that 51.49% of the students preferred the internet as a source of information.

The study has shown that Department of Therapy and Rehabilitation Associate Degree Physiotherapy Program students do not have sufficient knowledge about their professional practice areas, scope and effects, contents of physiotherapy and places where physiotherapy services can be received. For this reason, it has been observed that students mostly access information from the internet; the importance of career promotions over the internet was emphasized.

Keywords: Knowledge level, Physiotherapy, Student

GİRİŞ

Bir bireyin yaşantısında meslek seçimi oldukça önemli bir yere sahiptir. Meslek seçimi kişinin yaşam biçimini belirleyebilmektedir. Doğru karar vermek bireylerin iş performansını ve mutluluğunu etkilemektedir. (Ulaş & Yıldırım, 2016). Meslek seçimini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır (Ullrich, et al., 2021). Bunlar; bireylerin kişisel ihtiyaçları, ilgi alanları, değer yargıları, bireysel özellikleri ve yetenekleri, psikolojik durumu, içinde bulunulan coğrafik koşulla, toplumdaki arz talep dengesi, iş imkânları gibi faktörlerdir. (Ulaş & Yıldırım, 2016, Ullrich et al., 2021). Bireylerin doğru meslek seçiminde kendi ilgi, beceri ve yeteneklerinin farkında olmaları önemlidir. Diğer yandan bireyler meslek seçimi aşamasına geldiklerinde meslek araştırma davranışı içine girerler (Sarı et al., 2017). Bir mesleğe ait çalışma koşulları, ekonomik getirisi, istihdam durumu gibi parametreler araştırma sırasında ön plana çıkmaktadır (Polat Ayaz et al., 2021).

Fizyoterapi ve rehabilitasyon; Hareket yetersizlikleri, ağrılı durumlar, yaşlılık, yaralanma ve fonksiyon bozukluklarına neden olan hastalıklar sırasında fonksiyonel durumun iyileştirilmesi ve sağlığın korunmasına yönelik bilimsel ve kanıta dayalı değerlendirme ve tedavi yaklaşımları sunan bir bilim dalıdır (Kapadokya Üniversitesi 2021, The American Physical Therapy Association, 2017). Fizyoterapi uygulamaları elektro fiziksel ajanları, manuel teknikleri, ısı-ışık uygulamalarını, hidroterapi uygulamalarını, terapötik egzersizleri, mekanik traksiyonu ve hasta eğitimini kapsamaktadır (Kavuncu & Evcik 2004, Kula-ber et al. 2019). Fizik tedavi teknikleri ise "Fizyoterapi alanında Ön lisans Diploması" derecesi ile mezun olan kişilerdir. (Resmi Gazete, 2019). Ülkemizde birçok üniversite ve yüksekokulda terapi ve rehabilitasyon bölümlerinde ön lisans fizyoterapi eğitimi verilmektedir (Yök Atlas, 2023). Fizyoterapi programını tercih eden öğrencilerin fizyoterapi eğitiminin nitelikleri hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. (Kunduracılar et al., 2012). Mesleki eğitim alacak olan öğrencilerin, seçtikleri mes-

leğin gerektirdiği karakteristik özelliklerin ve yeteneklerin, kendilerine uygun olup olmadığını değerlendirebilmeleri için, ilgi alanlarının ve beceri düzeylerinin farkında olmaları gerekmektedir. Bunun yanı sıra, seçtikleri alanla ilgili de ön bilgiye sahip olmaları önemlidir. Bir programı tercih listesine eklerken bilinçsiz davranan ve hatta sadece anne-baba veya öğretmenlerinin zorlamaları sonucunda bir programa yerleşen öğrencilerde, mesleki farkındalık oluşması beklenemez. Mesleki farkındalığın oluşmadığı bireylerde ise başarısızlık ve hayal kırıklığı ortaya çıkmaktadır (Erdem & Bilge, 2008).

Son yıllarda meslek seçimi aşamasına gelen öğrencilerde sağlık alanına olan ilginin arttığı görülmektedir. Sağlık profesyonelleri sınıfında birçok meslek bulunmaktadır. Fizyoterapi bu meslekler arasında önemli bir yere sahiptir (Jain et al., 2011). Tıp alanında eğitim görmekte olan öğrencilerin kariyer seçimlerini ve mezuniyet sonrası hedeflerini konu alan çalışmalar bulunmaktadır (Stagg et al., 2012). Fizyoterapi alanında benzer çalışmaların az olduğu görülmektedir. Lisans düzeyinde fizyoterapi eğitimi alan öğrenciler üzerinde gerçekleştirilen bir çalışmada, öğrencilerin meslek seçmelerinde kariyer beklentilerinin ve topluluk değer yargılarının etkili olduğu görülmüştür (Narin et al., 2018). Literatüre bakıldığında ülkemizde son sınıf lisans fizyoterapi ve rehabilitasyon öğrencilerinin mesleki farkındalık düzeylerinin kapsamlı bir şekilde değerlendirildiği görülmüş olup (Erel et al., 2019); ön lisans fizyoterapi programını tercih eden öğrencilerde staj uygulamasının memnuniyet düzeyinin araştırılması (Doğan et al., 2021) dışında yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı Pamukkale Üniversitesi Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü Ön Lisans Fizyoterapi Programları 1. sınıf öğrencilerinin fizyoterapi uygulamaları konusunda bilgi düzeylerini belirlemektir.

YÖNTEM

Bu tanımlayıcı ve kesitsel çalışma Pamukkale Üniversitesi Sarayköy Meslek Yüksekokulu ve Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda 2022-2023 yılları arasında gerçekleştirildi.

Çalışma için Pamukkale Üniversitesi Girişimsel olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 15.11.2022 tarih ve 16 sayılı karar numarası ile etik onay alınmış olup, Helsinki Bildirgesine uygun şekilde yürütüldü. Katılımcılar çalışma hakkında bilgilendirildi ve katılımcılardan yazılı onam alındı.

Çalışmaya Pamukkale Üniversitesi Sarayköy Meslek Yüksekokulu ve Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü Ön Lisans Fizyoterapi programlarında 1. sınıf olan 18-25 yaş aralığında olan öğrenciler dahil edildi. Çalışmanın dışlama kriterleri; 25 yaş üstü öğrenci olmak ve ikinci sınıfta okuyor olmak şeklinde idi. Çalışmanın yürütülmesi aşamasında 128 öğrenci tarandı. 27 öğrenci uygun yaş aralığında olmadığı için çalışma dışı bırakıldı. Çalışmamız 101 öğrencinin katılımı ile sonlandırıldı. Mevcut çalışmanın örnekleme popülasyonun %78,9'unu temsil etmektedir.

Katılımcıların demografik verileri (yaş, cinsiyet, eğitim durumu) ve fizyoterapi uygulamaları hakkındaki bilgi düzeyi araştırmacılar tarafından hazırlanan bir form kullanılarak kaydedildi (Ek-1). Ön lisans fizyoterapi programını seçen öğrencilerin mezuniyet sonrası çalışma alanlarını ve yapacakları uygulamaları ne ölçüde bilerek tercih yaptıklarını ölçmek amacıyla hazırlanan form fizyoterapi uygulamalarının kim tarafından yapıldığı, fizyoterapi ünitesinin içeriği, fizyoterapi hizmeti alınabilecek yerler, fizyoterapi uygulamalarının kapsamı, fizyoterapi uygulamalarının etkileri ve bu bilgileri nereden edindiklerini sorgulayan 6 sorudan oluşmakta idi. Sorular çoktan seçmeli olup, öğrencilerden bu seçeneklerden bir veya birkaçını seçmeleri istendi. Bu formun oluşturulmasında literatürden destek alındı (Özdinçler et al., 2015, Taşvuran Horata & Erel 2017).

İstatistiksel Analiz

Veriler SPSS 25.0 (IBM SPSS Statistics 25 software (Armonk, NY: IBM Corp.) paket programıyla analiz edilmiştir. Sürekli değişkenler ortalama \pm standart sapma ve kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak ifade edildi.

BULGULAR

Çalışmamıza yaş ortalaması 19.63 ± 3.76 olan 74'ü (%73.3) kadın, 27'si (%26.7) erkek olmak üzere toplam 101 öğrenci katıldı. Katılımcıların 51'i (%50.5) Sarayköy Meslek Yüksekokulu'nda, 50'si (%49.5) Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim görmekte idi (Tablo 1).

Öğrencilerin %71.3'ü (72) fizyoterapi uygulamalarının fizyoterapist ve fizik tedavi teknikerleri tarafından yapıldığını ifade ederken, %28.7'si (29) farklı meslek elemanları tarafından yapıldığını belirtmiştir. Öğrencilerin 27'si (%26.7) fizik tedavi ünitelerinin; egzersiz makinaları, jimnastik topları ve diğer ekipmanların bulunduğu jimnazıyumu ve elektriksel modaliteleri içerdiğini bildirirken, 19'u (%18.8) bandaj, bant ve splintlerin bulunduğu manuel terapi bölümünü içerdiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin sadece %6.9'u (7) tedavi edici havuzu içerdiğini bildirmiştir. Fizyoterapi hizmeti alınabilecek yerler ile ilgili soruda ise 2 öğrenci (%2) Sağlıklı Yaşam Merkezini, 9 öğrenci (%8.9) Devlet Hastanelerini, 6 öğrenci (%5.9) Özel Hastane, 21 öğrenci (%20.8) ise Fizik Tedavi Dal merkezini işaretlemiştir. Öğrencilerin %13.9'u (14) fizyoterapinin manuel terapiyi, %12.9'u (13)

Tablo 1: Demografik Veriler

Değişkenler		Ort \pm SS	Min-Max
Yaş (yıl)		19.63 \pm 3.76	18-25
		n (%)	
Cinsiyet	Kadın	74	73.3
	Erkek	27	26.7
Okul	SMYO	51	50.5
	DSHMYO	50	49.5

Ort: Ortalama; **SS:** Standart Sapma; **n:** Sayı; **%:** Yüzde; **SMYO:** Sarayköy Meslek Yüksekokulu; **DSHMYO:** Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu.

sıcak/soğuk tedaviyi, %4'ü (4) hidroterapiyi, %42.6'sı (43) ise elektroterapi ve egzersiz tedavisini içerdiğini bildirmiştir. Fizyoterapinin kullanım amaçları sorgulandığında ise; 23 öğrenci (%22.8) ağrıyı azaltmak için, 19 öğrenci (%18.8) kas kalitesini artırmak için kullanıldığını, 22 öğrenci (%21.8) eklemlerin yaranmadan önceki tam hareket açıklıklarına kavuşmalarını sağladığını, 13 öğrenci (%12.9) ise yaranlama sonrası oluşabilecek komplikasyonları önlediğini bildirmiştir (Tablo 2).

Fizyoterapi uygulamaları hakkında edinilen bilgilerin kaynağını form üzerinden işaretlemeleri istendiğinde, öğrencilerin bu bilgileri internette %51.49'u (52), öğretmen, koç ve danışmandan %19.8'i (20) ve meslek elemanlarından %15.8'i (16) edindikleri tespit edilmiştir (Şekil 1).

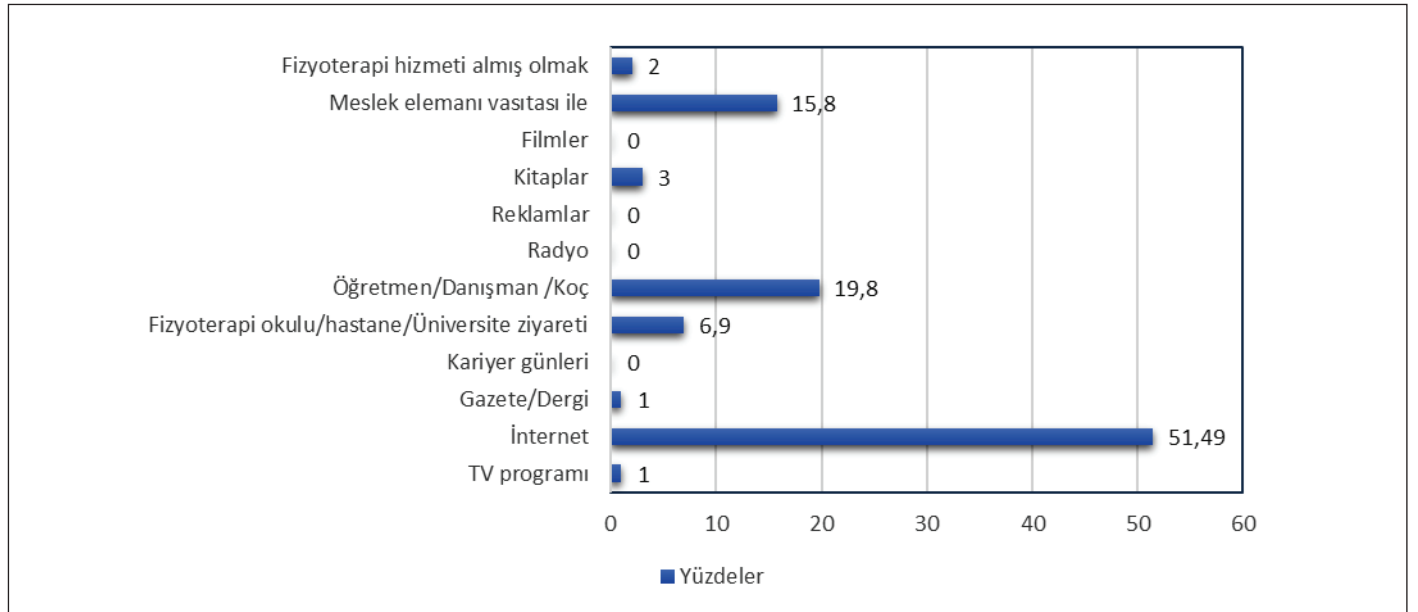
TARTIŞMA

Pamukkale Üniversitesi Fizyoterapi programına yerleşen öğrencilerin program hakkındaki bilgi düzeylerini incelediğimiz çalışmamızda; öğrencilerin %71.3'ü fizyoterapi uygulamalarının kimin tarafından yapıldığını bilmektedir. Ayrıca öğrencilerin %51.49'unun bilgi kaynağı olarak interneti tercih ettiği görülmüştür ancak fizyoterapinin kullanım amaçları, fizyoterapi ünitelerinin içeriği ve fizyoterapi hizmetinin alınabileceği yerler hakkındaki bilgi düzeyi yetersizdir.

Fizyoterapi Önlisans programları, sağlık alanındaki birçok program gibi uygulama ağırlıklı bir programdır. Fizyoterapi programının temel amacı, ortopedik rahatsızlıklar, hareket sistemi bozuklukları ve çeşitli hastalıkların neden olduğu ağrı ve fonksiyon bozukluklarında, fizik tedavi ünitelerinde fizik tedavi doktoru ve fizyoterapist gözetiminde fizik tedavi uygulamalarını gerçekleştirecek yardımcı sağlık personeli yetiştirmektir. (Kapadokya Üniversitesi, 2021). Mesleki farkındalık, o mesleğin yeterlilikleri, meslekle ilgili yasa ve yönetmelikler, görev ve sorumluluklarla ilgili yeterli düzeyde bilgi sahibi olmayı gerektirir. Bu nedenle biz birinci sınıfa yeni başlayan öğrencilerimizin fizyoterapi hakkında önbilgiye sahip olup olmadıklarını değerlendirmek amacıyla bu çalışmayı gerçekleştirdik. Literatürde konu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında; fizyoterapi öğrencilerinin henüz üniversite eğitiminin başında iken mesleklerini yüksek düzeyde bir farkındalıkla öğrenmelerinin önemli olduğu vurgulanırken, bunu başarmak için öğrencilerin meslek hayatlarının başında mesleki farkındalık eğitimi almaları gerektiği belirtildi. (Özdinçler et al., 2015). Çalışmamızda öğrencilerimizin çoğunun fizyo-

Tablo 2: Fizyoterapi Programı Hakkındaki Bilgi Düzeyine İlişkin Sorulara Verilen Yanıtlar

Ana Soru	Alt sorular	Doğru cevap		Yanlış cevap	
		n	%	n	%
1. Fizyoterapi uygulamaları	a. Doktorlar tarafından yapılmaktadır.	10	9.9	91	90.1
	b. Masörler tarafından uygulanır.	3	3.03	98	96.97
	c. Fizyoterapist ve fizik tedavi teknikeri tarafından uygulanır.	72	71.3	29	28.7
2. Fizyoterapi ünitesi..... içerir;	a. Egzersiz makinaları, jimnastik topları ve diğer ekipmanların bulunduğu jimnazyumu	27	26.7	74	73.3
	b. Elektriksel modaliteleri	27	26.7	74	73.3
	c. Bandaj, bant ve splintlerin bulunduğu manuel terapi bölümünü	19	18.8	89	81.2
	d. Tedavi edici havuz	7	6.9	94	93.1
3. Fizyoterapi hizmeti alabileceğimiz yerler;	a. Sağlıklı yaşam merkezleri	2	2	99	98
	b. Devlet hastaneleri	9	8.9	92	91.1
	c. Özel hastaneler	6	5.9	95	94.1
	d. Fizik tedavi dal merkezleri	21	20.8	80	79.2
4. Fizyoterapi..... içerir;	a. Manuel terapi	14	13.9	86	85.1
	b. Sıcak/soğuk tedavi	13	12.9	88	87.1
	c. Hidroterapi	4	4	97	96
	d. Elektroterapi ve egzersiz tedavisi	43	42.6	58	57.4
5. Fizyoterapi;	a. Ağrıyı azaltır.	23	22.8	78	77.2
	b. Kas kalitesini artırmak için kullanılır.	19	18.8	82	81.2
	c. Eklemilerin yaralanmadan önceki tam hareket açıklıklarına kavuşmalarını sağlar.	22	21.8	79	78.2
	d. Yaralanma sonrası oluşabilecek komplikasyonları önler.	13	12.9	88	87.1

Şekil 1: Fizyoterapi hakkında bilgi kaynağı.

terapi uygulamalarını yapan meslek elemanları hakkında bilgi sahibi olduğunu gördük.

Öğrencilerin bireysel ilgi ve becerileri doğrultusunda meslek seçmeleri ideal olmalıdır (Sarıkaya & Khorshid 2009). Seçtikleri mesleğin kendilerine uygun olup olmadığını o meslek ile ilgili aldıkları bilgiler sayesinde anlayabileceklerdir. Çalışmamıza katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%51,49) internetten bilgi edindikleri görülmüştür. Bu durum üniversitelerin tercih yapacak öğrencilerin ulaşabileceği yeterli bilgi içeren tanıtım sayfalarını erişime sunmalarının önemini göstermiştir. Nijerya'da lise son sınıf öğrencilerinde gerçekleştirilen bir çalışmada, katılımcıların yarısından fazlasının (59.1%) kariyer bakımından fizyoterapi konusunda yüksek bilgi düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Bilgi kaynakları sorgulandığında ise; öğrencilerin %48.52'si aile, %54,7'si bir film ve %54,5'i ise okul kariyer danışmanı şeklinde cevap vermiştir (Maduagwu et al., 2022). Ülkemizde lise düzeyinde bu alanda yapılan bir çalışmaya rastlanmamış olup çalışmamıza benzer şekilde üniversiteye yeni kaydolun öğrencilerde gerçekleştirilen çalışmalar bulunmaktadır. Dokuz Eylül Üniversitesi fizyoterapi öğrencilerinde gerçekleştirilen bir çalışmada öğrencilerinin %92'den fazlasının, fizyoterapi seçiminde, tanıdıklarından ve arkadaşlarından etkilendiği gösterilmiştir (Narin et al., 2018). Lise öğrenimi sırasında öğrencilerin meslek seçiminde ebeveyn tavsiyesine, öğretmen önerisine ve ilgili meslekten kişiler ile yaptıkları görüşmelere önem verilmektedir (Hachimatsu et al., 1998). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinde gerçekleştirdiğimiz çalışmamızda, öğrencilerimizin %19.8'inin öğretmen, koç veya danışmandan bilgi aldığı, %15.8'inin ise meslek elemanından bilgi aldığı görülmüştür. Çalışmamız son yıllarda sosyal medya kullanımının artması ve internetin yaygınlaşması ile öğrencilerin bilgi kaynağı konusunda tercihlerinin değiştiğini göstermiştir. Benzer şekilde Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinin de %64'ünün bölüm ile ilgili bilgiye internetten ulaştığı görülmüştür (Günel et al., 2021).

Lise öğrencilerinde gerçekleştirilen bir çalışmada; öğrencilerin %50'sinin fizyoterapi mesleğini bildiği görülmüştür. Bu çalışmada öğrencilerin fizyoterapinin alt dalları, fizyoterapi modaliteleri ve etkileri konusunda bilgi sahibi oldukları ancak bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı belirtilmiştir (Arun et al., 2021). Biz de öğrencilerimizin fizyoterapi kullanım amaçları, ünite içerikleri ve fizyoterapi hizmetinin alınabileceği yerler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını gördük. Fizyoterapi mesleği hakkında öğrencilerin bilgi düzeyini ve farkındalığı artırmak için mesleki tanıtımların yapılmasının yararlı olacağını, fizyoterapi uygulamalarının ve tedavi yöntemlerinin öğrencilere anlatılması gerektiğini düşünmekteyiz. Diğer yandan üniversite öğrencilerinin gelişimlerinde de kariyer günü etkinlikleri önemli bir rol oynamaktadır. Bu etkinlikler ile öğrenciler kişisel ve mesleki bilgilerini artırma ve gelecekte yapacakları mesleği daha iyi tanıma fırsatı bulmaktadırlar. Hatta öğrenciler staj yapabilecekleri işletmelere kolaylıkla ulaşabilmekte ve mezuniyet sonrasında istihdam edilebilecekleri işletme ve kurumlarla irtibata geçebilmektedirler (Işık et al., 2022)

Çalışmamızın kısıtlılığı çalışmanın tek bir üniversite fizyoterapi programı öğrencilerinde, tek bir akademik yıl kapsamında

üniversite düzeyinde yürütülmüş olmasıdır. Daha büyük bir örneklem ile uzun vadede ve lise düzeyinde yapılacak çalışmalar ülkemiz gençlerinin doğru meslek seçimi konusunda ışık tutacaktır.

SONUÇLAR

Sonuç olarak çalışmamız fizyoterapi ön lisans programını seçen öğrencilerin fizyoterapi uygulamalarının kapsamı ve etkileri, fizyoterapi hizmeti alınabilecek yerler ve içeriği konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip olmadıklarını göstermiştir. Diğer yandan edindikleri bilgilere daha çok internetten ulaştıkları görülmüştür. Bu nedenle üniversitelerin ve mesleki sivil toplum kuruluşlarının bölüm tanıtımı etkinliklerini daha sık yapmaları ve öğrencilerin doğru kaynaklara yönlendirilmeleri önemlidir. Lise öğrencileri ile meslek profesyonellerini buluşturarak henüz tercih yapmadan öğrencilerin meslek seçimi konusundaki farkındalığını artırmak önemli olacaktır. Yeterli farkındalıkla meslek tercihi yapan öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin ve eğitim verimliliklerinin daha yüksek olacağı bildirilmiştir (Doğan et al., 2021, Özdiçler et al., 2015).

KAYNAKLAR

- Arun, B., Illakiya, Pavithra, Amsa, Preetha, M. E., & Akila. (2021). Knowledge about physiotherapy profession among high school students. *Jurnal Proteksi Kesehatan*, 10(2), 78-83.
- Doğan, K., Esen, D. H., Ayhan, D. T., & Özsoy, O. (2021). Fizyoterapi programı ön lisans öğrencilerinde mesleki uygulama dersinin verimliliği: Kapadokya Üniversitesi örneği. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 11(1), 57-66.
- Erdem, A., & Bilge, F. (2008). Meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançlar ölçeği- lise öğrencileri için akılcı olmayan inançlar ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29), 95-114.
- Erel, S., Taşvuran Horata, E., Cavlak, U., Çınar, M. A., Soysal Tomruk, M., Katırcı Kırmacı, Z. İ., ... & Algun, ZC. (2019). Türkiye'de lisans eğitimi veren fizyoterapi ve rehabilitasyon okullarındaki son sınıf öğrencilerinin mesleki farkındalık düzeylerinin değerlendirilmesi. *Turk J Physiother Rehabil*, 30(3), 199-205. doi: 10.21653/tjpr.665205
- Günel, A., Erol, E., Geboloğlu, N., Sözlü, U., & Demirtürk, F. (2021). Fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü birinci sınıf öğrencilerinin mesleki farkındalık düzeylerinin tanımlanması. *TOGÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(1), 11-20.
- Hachimatsu, K., Hirata, N., & Umezaki, M. A. (1998) Survey of saga high school students' awareness of physiotherapy. *J JpnPhysTher Assoc*, 25, 98.
- Işık, M. F., Tokgöz, L., & Işık, Z. (2022). Öğrencilerin kariyerleri ile ilgili karar verme süreçlerinde kariyer günleri etkinliklerinin rolü: Atatürk üniversitesi turizm fakültesi örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 12(2), 300-316. DOI: 10.14230/johut1214
- Jain, R., Menezes, R. G., Chawla, P, Padubidri, R. J., Kotian, S., & Jain, A. (2011). Career choice among physiotherapy students at Mangalore, India. *JCDR*, 5, 344-346.
- Kapadokya Üniversitesi. (2021). Fizyoterapi (Fizik Tedavi) Teknikeri. <https://kapadokya.edu.tr/akademik/kapadokya-meslek-yuksekokulu/fizyoterapi> (30 Eylül 2023)

- Kavuncu, V., & Evcik, D. (2004) Physiotherapy in Rheumatoid Arthritis. *MedGenMed*, 6(2), 3.
- Kulaber, A., Yılmaz, H., & Yavuzer, M. G., (2019). Kronik bel ağrılı hastalarda fizyoterapi uygulamalarının etkinliği. *Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2, 17-28.
- Kunduracılar, Z., Akbaş, E., Büyükuysal, Ç., Biçki, D., & Erdem, EU. (2012). Fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinde mesleki farkındalığın değerlendirilmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(3), 186-192.
- Maduagwu, S. M., Braimoh, E., Muonwe, C., Umeonwuka, C., Ishaku, C. M., Modu, A.A., ... & Maduagwu, B. C. (2022) Secondary school students' knowledge of physiotherapy as a profession. *Int J Community Med Public Health*, 9(4), 1587-1591. DOI: <https://dx.doi.org/10.18203/2394-6040.ijcmph20220825>
- Narin, S., Ünver, B., & Narin, A. N. (2018). Physiotherapy students' expectations and career choice in Turkey. *Journal of Exercise Therapy and Rehabilitation*, 5(1), 38-45.
- Polat, M., Ayaz Dursun, B., Dik, E., & Gür, O. (2021) Lise öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörler. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 24-33. DOI: <http://dx.doi.org/10.14582/DUZGEF.2021.163>
- Razak Özdiñçler, A., Tarakçı E., & Aslan, Y. (2015) Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü Öğrencilerinin Mesleki Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi. *HSP*, 2(2), 217-222.
- Resmi Gazete. (2014). Sağlık Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımları. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/05/20140522-14-1.pdf> (30 Eylül 2023).
- Sarı, V., S., Yazıcı, H., & Şahin, M. (2017) Kariyer araştırma öz-yeterliliği ölçeği-Türkçe (KAÖYÖ-T): Türkçeye uyarlama çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(5), 1725-1728.
- Sarıkaya, T., & Khorshid, L. (2009) Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: Üniversite öğrencilerinin meslek seçimi. *J Turk Educ Sci*, 7(2), 393-423.
- Stagg, P., Prideaux, D., Greenhill, J., & Sweet, L. (2012). Are medical students influenced by preceptors in making career choices, and if so how? A systematic review. *Rural Remote Health*, 12(1), 1-21. 1832.Epub 2012 Jan 24.
- Taşvuran Horata, E., & Erel, S. (2017). Evaluation of professional awareness in physiotherapy and rehabilitation students of Afyon Kocatepe University. *SHS Web of Conferences* 37, 1-6.
- The American Physical Therapy Association. (2017). Professionalism in physical therapy. <http://www.ptcas.org/Professionalism.html> (30 Eylül 2023).
- Ulaş, Ö., & Yıldırım, İ. (2016) Kariyer Kararı Verme Yetkinliği Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik*, 6(45), 77-90.
- Ullrich, L. E., Ogawa, J. R., & Jones-London, M. D. (2021) Factors that influence career choice among different populations of neuroscience trainees. *eNeuro*, 8(3), 1-29 DOI: <https://doi.org/10.1523/ENEURO.0163-21.2021>.
- Yükseköğretim Program Atlası – YÖK. (2023). YÖK Önlisans Atlası. <https://yokatlas.yok.gov.tr/onlisans-program.php?b=30177> (30 Eylül 2023)

Ek 1: Anket Formu**Adı-Soyadı:****Yaş:****Cinsiyeti:****Eğitim:****Terapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin fizyoterapi hakkındaki bilgi düzeyinin belirlenmesi**

1. Fizyoterapi uygulamaları;
 - a. Doktorlar tarafından yapılmaktadır.
 - b. Akupunkturun bir dalıdır.
 - c. Masörler tarafından uygulanır.
 - d. Fizyoterapist ve fizik tedavi teknikeri tarafından uygulanır.
2. Fizyoterapi ünitesi;
 - a. Egzersiz makinaları, jimnastik topları ve diğer ekipmanların bulunduğu jimnazyumu içerir.
 - b. Elektriksel modaliteleri içerir.
 - c. Bandaj, bant ve splintlerin bulunduğu manuel terapi bölümünü içerir.
 - d. Tedavi edici havuz içerir.
3. Fizyoterapi hizmeti alabileceğimiz yerler;
 - a. Sağlıklı yaşam merkezleri
 - b. Devlet hastaneleri
 - c. Özel hastaneler
 - d. Fizik tedavi dal merkezleri
4. Fizyoterapi içerir;
 - a. Manuel terapi
 - b. Sıcak/soğuk tedavi
 - c. Hidroterapi
 - d. Elektroterapi ve egzersiz tedavisi
5. Fizyoterapi;
 - a. Ağrıyı azaltır.
 - b. Kas kalitesini artırmak için kullanılır.
 - c. Eklemlerin yaralanmadan önceki tam hareket açıklıklarına kavuşmalarını sağlar.
 - d. Yaralanma sonrası oluşabilecek komplikasyonları önler.
6. Fizyoterapi hakkındaki bilgileri hangi kaynaktan öğrendiniz?
 - a. Televizyon programları
 - b. İnternet
 - c. Gazate/dergi
 - d. Kariyer günleri/sağlık fuarları
 - e. Fizyoterapi okulu/hastane/üniversite ziyareti
 - f. Öğretmen/danışman/koç
 - g. Radyo
 - h. Reklamlar
 - ı. Kitaplar
 - i. Filmler
 - j. Fizyoterapist tanıdık vasıtası ile
 - k. Fizyoterapi hizmeti aldığım için